

ÚMLUVA Č. 182
O ZÁKAZU A OKAMŽITÝCH OPATŘENÍCH K ODSTRANĚNÍ NEJHORŠÍCH
FOREM DĚTSKÉ PRÁCE

Generální konference Mezinárodní organizace práce,

kteřá byla svolána Správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy a tam se sešla 1. června 1999, na svém 87. zasedání,

uvažujíc o potřebě přijmout nové instrumenty k zákazu a odstranění nejhorších forem dětské práce, jako hlavní priority pro přijetí opatření na národní i mezinárodní úrovni, včetně mezinárodní spolupráce a pomoci, s ohledem na potřebu doplnit Úmluvu a Doporučení týkající se minimálního věku pro vstup do zaměstnání z roku 1973, které zůstávají základními instrumenty o dětské práci, a

s ohledem na to, že účinné odstranění nejhorších forem dětské práce vyžaduje okamžité a komplexní jednání, berouc v úvahu význam bezplatného základního vzdělání a potřebu vyloučit děti, kterých se to týká, ze všech takových forem práce a zajistit jim rehabilitaci a sociální reintegraci, přihlížejeíc přitom k potřebám jejich rodin, a

připomínajíc rezoluci týkající se odstranění dětské práce, která byla přijata Mezinárodní konferencí práce na jejím 83. zasedání v roce 1996, a

uznávajíc, že dětská práce je do velké míry zapříčiněna chudobou a že dlouhodobé řešení spočívá v trvalém ekonomickém růstu, který vede k sociálnímu pokroku, zejména ke zmírnění chudoby a všeobecnému vzdělání, a

připomínajíc Úmluvu o právech dítěte přijatou Valným shromážděním Organizace spojených národů 20. listopadu 1989, a

připomínajíc Deklaraci MOP o základních principech a právech v práci, která byla přijata Mezinárodní konferencí práce na jejím 86. zasedání v roce 1998, a její sledování, a

připomínajíc, že některé nejhorší formy dětské práce jsou pokryty jinými mezinárodními instrumenty, zejména Úmluvou o nucené práci z roku 1930 a Doplnující úmluvou OSN o zrušení otroctví, obchodu s otroky a institucí a praktik podobných otroctví z roku 1956, a

rozhodnuvši se přijmout určité návrhy týkající se dětské práce, které jsou čtvrtým bodem pořadu jednání tohoto zasedání, a

stanovujíc, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy;

přijímá dne 17. června roku 1999 následující úmluvu, která může být označována jako Úmluva o nejhorších formách dětské práce, 1999.

Článek 1

Každý členský stát, který ratifikuje tuto úmluvu, přijme, jako záležitost, která nesnese odkladu, okamžitá a účinná opatření k zajištění zákazu a odstranění nejhorších forem dětské práce.

Článek 2

Pro účely této úmluvy se výraz „dítě“ vztahuje na všechny osoby mladší 18 let.

Článek 3

Pro účely této úmluvy výraz „nejhorší formy dětské práce“ zahrnuje:

- a) všechny formy otroctví a praktik podobných otroctví, jako je prodej a obchodování s dětmi, poddanství pro dluhy a nevolnictví a nucená nebo povinná práce, včetně nuceného nebo povinného najímání dětí k účasti v ozbrojených konfliktech;
- b) užívání, získávání nebo nabízení dětí k prostituci, k výrobě pornografie nebo pro pornografická představení;
- c) užívání, získávání nebo nabízení dětí k nezákonným činnostem, zejména k výrobě a obchodování s drogami tak, jak jsou definovány v příslušných mezinárodních smlouvách;
- d) práci, která svou povahou nebo okolnostmi, za kterých je vykonávána, je schopna poškodit zdraví, ohrozit bezpečnost nebo morálku dětí.

Článek 4

1. Vnitrostátní zákony a nařízení nebo kompetentní úřad, po konzultaci s příslušnými organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců, určí druhy prací, které jsou uvedeny v článku 3 písm. d), berouce v úvahu relevantní mezinárodní standardy, zejména článek 3 a 4 Doporučení o nejhorších formách dětské práce, 1999.

2. Kompetentní úřad po konzultaci s příslušnými organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců určí, kde se takové druhy prací vyskytují.

3. Seznam druhů prací určených podle odstavce 1 tohoto článku bude po konzultaci s příslušnými organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců pravidelně přezkoumáván a revidován tak, jak to bude nutné.

Článek 5

Každý členský stát, po konzultaci s organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců, stanoví nebo navrhne vhodný mechanismus kontroly provádění ustanovení, která naplňují tuto úmluvu.

Článek 6

1. Každý členský stát, jako svou prioritu, navrhne a zavede akční programy k odstranění nejhorších forem dětské práce.

2. Takové akční programy budou navrženy a zavedeny v konzultaci s příslušnými vládními institucemi a zaměstnavatelskými a zaměstnaneckými organizacemi, berouce v úvahu názory dalších dotčených skupin, pokud to bude vhodné.

Článek 7

1. Každý členský stát přijme všechna nutná opatření k zajištění účinné implementace a vynucení ustanovení, která provádějí tuto úmluvu, včetně stanovení a aplikace trestních sankcí nebo, pokud to bude vhodné, jiných sankcí.

2. Každý členský stát, bere v úvahu důležitost vzdělání při odstraňování dětské práce, přijme účinná a časově určená opatření:

- a) k zabránění tomu, aby byly děti najímány do nejhorších forem dětské práce;
- b) k poskytnutí nutné a vhodné přímé pomoci pro vyloučení dětí z práce a pro jejich rehabilitaci a sociální re-integraci;
- c) k zajištění přístupu k bezplatnému základnímu vzdělání, a kdekoli je to možné a vhodné, k odbornému vzdělávání, pro všechny děti, které byly přemístěny z nejhorších forem dětské práce;
- d) k identifikaci a oslovení dětí, které se nacházejí ve zvláštním nebezpečí; a
- e) přihlížející ke zvláštní situaci dívek.

3. Každý členský stát stanoví kompetentní úřad odpovědný za implementaci ustanovení naplňujících tuto úmluvu.

Článek 8

Členské státy učiní vhodné kroky s cílem vzájemně si pomáhat při provádění ustanovení této úmluvy prostřednictvím široké mezinárodní spolupráce a/nebo pomoci včetně podpory v sociálním a ekonomickém rozvoji, programech na odstranění chudoby a při všeobecném vzdělávání.

Článek 9

Formální ratifikace této úmluvy budou oznámeny generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce k registraci.

Článek 10

1. Tato úmluva zavazuje jen ty členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zaregistrována generálním ředitelem.

2. Úmluva vstoupí v platnost dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zaregistruje ratifikace dvou členských států.

3. Poté tato úmluva vstoupí v platnost pro každý další členský stát dvanáct měsíců od data, kdy bude zaregistrována jeho ratifikace.

Článek 11

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, ji může vypovědět po uplynutí deseti let od data, kdy poprvé vstoupila v platnost, aktem sděleným generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který jej zaregistruje. Tato výpověď nabude účinnosti jeden rok od data, kdy byla zaregistrována.

2. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu a který ve lhůtě jednoho roku po uplynutí desetiletého období uvedeného v předchozím odstavci nevyužije práva výpovědi

stanoveného tímto článkem, jí bude vázán na další období deseti let a poté bude moci vypovědět tuto úmluvu po uplynutí každého desetiletého období za podmínek stanovených v tomto článku.

Článek 12

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce vyrozumí všechny členské státy Mezinárodní organizace práce o registraci všech ratifikací a výpovědí, které mu sdělí členské státy Organizace.

2. Když bude oznamovat členským státům Organizace registraci druhé ratifikace, jež mu bude sdělena, upozorní generální ředitel členské státy Organizace na datum, kterým tato úmluva vstoupí v platnost.

Článek 13

V souladu s článkem 102 Charty Spojených národů sdělí generální ředitel Mezinárodního úřadu práce generálnímu tajemníkovi Spojených národů k registraci úplné údaje o všech ratifikacích a aktech výpovědí, které zaregistroval v souladu s ustanoveními předchozích článků.

Článek 14

Kdykoli to bude Správní rada Mezinárodního úřadu práce považovat za nutné, předloží Generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a posoudí, je-li žádoucí zařadit na pořad konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 15

1. Jestliže konference přijme novou úmluvu, která zcela nebo zčásti reviduje tuto úmluvu, potom pokud nová úmluva nestanoví jinak -

- a) ratifikace členem nové revidující úmluvy bude *ipso iure* znamenat okamžitou výpověď této úmluvy, nehledě na ustanovení výše uvedeného článku 14, s výhradou, že nová revidující úmluva vstoupí v platnost;
- b) od data, kdy nová revidující úmluva vstoupí v platnost, přestane být tato úmluva členům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane v platnosti co do formy a obsahu pro ty členy, kteří ji ratifikovali, avšak neratifikovali revidující úmluvu.

Článek 16

Anglické a francouzské znění této úmluvy jsou stejně závazná.